

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupíčkové v právní věci žalobce: **Y. P.**, zastoupen Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19. 3. 2019, č. j. 11 A 115/2017 - 48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 9. 5. 2017, č. j. MV-31796-4/SO-2017, žalovaná zamítla odvolání žalobce a potvrdila usnesení Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“) ze dne 26. 1. 2017, č. j. OAM-552-6/TP-2017, kterým bylo podle § 66 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zastaveno řízení ve věci žádosti žalobce o vydání povolení k trvalému pobytu podané podle § 67 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu u Městského soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 19. 3. 2019, č. j. 11 A 115/2017 - 48.

[3] Městský soud potvrdil závěr žalované o tom, že ze žádosti žalobce o vydání povolení k trvalému pobytu bylo na první pohled zřejmé, že jde o žádost zjevně právně nepřipustnou, když v ní žalobce, kromě odkazu na § 67 zákona o pobytu cizinců, výslovně uvedl, že je manželem občanky České republiky, tedy rodinným příslušníkem občana Evropské unie (dále jen „EU“). Jde o údaje, které vzájemně vylučují, aby žádost žalobce mohla být věcně projednána, neboť podle § 65 zákona o pobytu cizinců nebylo možné na žádost žalobce aplikovat § 67 téhož zákona. Vzhledem k tomu, že ministerstvu nevznikly po obdržení žádosti žádné pochybnosti o postavení žalobce jako rodinného příslušníka občana EU, na základě kterých by muselo provádět další dokazování či zjišťování, a bylo tedy již ze samotné žádosti patrné, že žádost podaná rodinným příslušníkem občana EU podle § 67 zákona o pobytu cizinců je nepřipustná, bylo zcela namístě, pokud řízení o žádosti zastavilo.

III.

[4] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[5] Podle názoru stěžovatele městský soud nesprávně posoudil otázku jeho oprávnění podat žádost o trvalý pobyt podle § 67 zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel za trvání manželství s občankou České republiky, paní M. P., podal žádost podle § 67 zákona o pobytu cizinců, tj. žádost o vydání povolení k trvalému pobytu po 4 letech nepřetržitého pobytu po ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany. Tuto žádost podal s vědomím, že žádá o trvalý pobyt podle ustanovení, které se nevztahuje na rodinné příslušníky občanů EU. Přestože svou manželku v předmětné žádosti uvedl, je přesvědčen o tom, že přes formální existenci manželství již není rodinným příslušníkem tak, jak jej chápe zákon o pobytu cizinců. Tuto skutečnost stěžovatel tvrdil v průběhu celého správního i následného soudního řízení. Bylo tedy postaveno najisto, v jakém směru se necítí být rodinným příslušníkem, tedy že jeho manželství je ryze formální svazek, který nebyl ukončen pouze pro komplikace související s rozvodem manželství. Zákonná ustanovení směřující k „výhodnějšímu“ režimu žádostí o trvalý pobyt pro rodinné příslušníky občanů EU proto na jeho případ nedopadají. V této souvislosti stěžovatel poukázal na praxi správních orgánů, které kontinuálně odmítají udělovat rozličná pobytová oprávnění, pokud deklarovaný svazek je ryze formální, s argumentací, že nemohou profitovat s formálního stavu, který materiálně není naplněn. Přezkum materiálního naplnění veřejnou listinou deklarovaných údajů je nejen běžnou praxí správních orgánů, ale také nezbytnou pojistkou, pokud jde o naplnění smyslu a účelu zákona.

[6] V nyní posuzovaném případě se však správní orgán této praxi zcela iracionálně vyhnul tím, že veřejnou listinu vzal bez dalšího (navzdory tvrzením stěžovatele) za obsahově odpovídající skutečnému stavu a zastavil řízení stěžovatele, neboť podle této veřejné listiny požívá status rodinného příslušníka občana EU. V případě stěžovatele je však evidentní, že pokud by žádost podal jako rodinný příslušník občana EU, vystavil by se materiálnímu přezkumu tohoto formálního statusu, kde by nutně vyšlo najevo (už v

pokračování

rámci řádného zjištění skutkového stavu), že jeho manželský svazek je ryze formální, nenaplnuje žádnou z jeho funkcí, s manželkou nebydlí, nestýkají se, a tedy by mu skrze tento ryze formální svazek neměly být přiznány benefity plynoucí ze statusu rodinného příslušníka občana EU. Jeho žádost by tak byla nutně zamítnuta pro nenaplnění statusu rodinného příslušníka. Odstavení stěžovatele od faktické možnosti podat jakoukoli žádost o trvalý pobyt v případě, že jeho manželství je nyní už jen formální a nefunkční, je nepřipustným upřením práva (v rozporu s § 4 odst. 4 správního řádu) a porušením zásady rovnosti účastníků (v rozporu s § 7 správního řádu).

[7] Na základě výše uvedeného proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, případně aby zrušil i obě rozhodnutí správních orgánů.

IV.

[8] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že odkazuje na své písemné vyjádření k žalobě ze dne 21. 7. 2017, na své rozhodnutí ze dne 9. 5. 2017 a na obsah spisového materiálu. Žalovaná se ztotožňuje s tím, jak věc posoudil městský soud, jehož rozsudek je řádně a přezkoumatelným způsobem odůvodněn. S ohledem na uvedené navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

V.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Podstatou kasační stížnosti je tvrzení stěžovatele, že městský soud nesprávně posoudil právní otázku týkající se zákonnosti usnesení o zastavení správního řízení.

[12] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel podal dne 11. 1. 2017 žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky podle § 67 zákona o pobytu cizinců. V žádosti uvedl jméno manželky a údaj o tom, že je občankou České republiky. Dne 25. 1. 2017 ministerstvo pořídilo výpis z centrálního registru obyvatel, který potvrzuje, že stěžovatel je manželem občanky České republiky, jak to uvedl v žádosti. Dne 26. 1. 2017 vydalo ministerstvo usnesení, kterým řízení zastavilo, neboť shledalo, že žádost stěžovatele je zjevně právně nepřipustná, neboť žadatel je manželem občanky České republiky a žadatele je tak třeba považovat za rodinného příslušníka občana EU ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. O odvolání stěžovatele rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím, kterým odvolání zamítla a prvostupňové rozhodnutí ministerstva potvrdila.

[13] Pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti je zásadní zodpovědět otázku, jestli stěžovatel byl v době podání předmětné žádosti rodinným příslušníkem občana EU ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Správní orgány i městský soud dospěly k závěru, že

stěžovatel v rozhodné době takovým rodinným příslušníkem byl, a Nejvyšší správní soud po přezkoumání věci dospěl ke stejnému závěru.

[14] Podle § 15a odst. 1 písm. a) a odst. 3 zákona o pobytu cizinců *rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho manžel.* Ustanovení tohoto zákona *týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie se použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky.*

[15] Podle § 65 odst. 2 zákona o pobytu *ustanovení této hlavy (hlava IV, tj. § 64a až § 87 – pozn. NSS) se nevztahuje na občana Evropské unie a s výjimkou § 83 až 85 na jeho rodinného příslušníka.*

[16] Podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu *řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví, jestliže byla podána žádost zjevně právně nepřijatelná.*

[17] V nyní posuzovaném případě není sporu o tom, že v době podání předmětné žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu byl stěžovatel manželem občanky České republiky. Manželství stěžovatele a paní M. P. bylo přitom uzavřeno již v roce 1985 na Ukrajině. Je proto nepochybné, že se nejedná o manželství uzavřené za účelem obcházení zákona, což by bylo důvodem pro zamítnutí žádosti o povolení k trvalému pobytu podle § 87k odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, příp. důvodem pro zrušení již vydaného povolení podle § 87l odst. 1 písm. c) téhož zákona. Zákon o pobytu cizinců jasně definuje, že za rodinného účastníka občana EU je třeba považovat mimo jiné jeho manžela, a to bez dalšího. Tuto podmínku stěžovatel v době podání předmětné žádosti splňoval. Skutečnost, že stěžovatel s manželkou podle svého tvrzení nesdílel společnou domácnost, nemá na splnění uvedené zákonné podmínky vliv. Správní orgány proto nepochybily, pokud jej považovaly ve smyslu § 15a odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců za rodinného příslušníka občana EU. Subjektivní přesvědčení stěžovatele o tom, že rodinným příslušníkem v rozhodné době nebyl, na tomto závěru nemůže nic změnit.

[18] Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s názorem stěžovatele, že postupem správních orgánů mu byla fakticky odňata možnost podat žádost o vydání povolení k trvalému pobytu. Za trvání manželství, byť s manželkou již nežil ve společné domácnosti, mohl zvážit postup podle § 87h zákona o pobytu cizinců. Rovněž tak mohl vyčkat právní moci rozhodnutí soudu o rozvodu manželství a pak požádat o vydání povolení k trvalému pobytu podle § 67 zákona o pobytu cizinců. V obou těchto případech by byla jeho žádost správními orgány meritorně posouzena. V daném případě však stěžovatel za trvání manželství podal žádost o vydání povolení k trvalému pobytu podle § 67 zákona o pobytu cizinců, tedy podle ustanovení, které se nevztahuje na rodinné příslušníky občanů EU. Pro úplnost lze dodat, že ve správním spise je založen rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 10. 4. 2017, č. j. 12 C 355/2016 - 28, ze kterého vyplývá, že manželství stěžovatele a paní M. P. již bylo v mezidobí pravomocně rozvedeno. Stěžovateli tak nic nebrání podat novou žádost o udělení pobytového oprávnění.

[19] Nejvyšší správní soud proto ve shodě s městským soudem dospěl k závěru, že stěžovatel nebyl podle § 65 odst. 2 zákona o pobytu cizinců oprávněn podat žádost o

pokračování

vydání povolení k trvalému pobytu podle § 67 téhož zákona, jelikož v době podání předmětné žádosti byl rodinným příslušníkem občana EU. Ministerstvo proto nepochybně, pokud správní řízení o jeho žádosti ze dne 11. 1. 2017 zastavilo podle § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu.

[20] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[21] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. dubna 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu